

דילמות וסוגיות בחללות פירעון בצל משבר הקורונה "עשה" ו"אל תעשה"

כתוצאה מהמשבר הכלכלי שפוקד את המשק, עסקים רבים נקלעו לחוסר בהירות בנוגע לעתידם ויכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם. תקופה מאתגרת זו מחייבת משנה זהירות מיוחדת גם בהיבטים של חללות פירעון ובפרט - אחריות אישית של דירקטור ומנכ"ל בחברה.

סוגיית חללות הפירעון והפרה צפויה

עסקים רבים מבקשים, בין מתוך רצון לשדר שקיפות ובין מתוך אסטרטגיה ניהולית, "להכין את הקרקע" למשא ומתן עתידי מול לקוחות/ספקים, בכל הנוגע ליכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם ו"להנמיך ציפיות". עם זאת, רצוי לנקוט משנה זהירות ולהימנע מלהעביר הודעות ו/או מסרים ללקוחות, שמהם משתמעת הצהרה ברורה בדבר חוסר יכולת מצד העסק להשיב תשלומים שכבר שולמו בנין שירותים שלא סופקו על ידי העסק בתקופת המשבר ו/או הטלת ספק בנוגע ליכולתו של העסק להמשיך ולעמוד בהתחייבויותיו בעתיד.

כמו כן, רצוי להימנע מלציין שהמשך פעילותו של העסק תלוי במתן מענקים ו/או הקלות מצד מוסדות עירוניים או ממשלתיים. הודעות "תמימות" אלה מצד העסק עלולות להתפרש מבחינה משפטית, כהודאה בהפרה צפויה של ההתקשרות העסקית. כפועל יוצא, עלולה לקום ללקוח זכות לבטל את ההסכם ולדרוש פיצוי ואף לבטל תשלומים עתידיים שעלו לשלם לעסק (בפריסת שיקים או הוראות קבע).

חמור מכך, תשומת ליבכם, כי בהתאם להוראות חוק חללות פירעון ושיקום כלכלי, שנכנס לתוקפו בחודש ספטמבר האחרון, ניתן לנקוט בהליכי חללות פירעון (הליכי פירוק) נגד גוף עסקי, לא רק במקרה שזה לא עמד בהתחייבויותיו, אלא גם במקרה שבו התברר, כי אין ביכולתו של העסק לשלם את חובותיו בעתיד (וזאת גם אם מועד פירעונם עדיין לא חלף). בעניין זה נציין, כי הגם שפעילות מערכת המשפט הושבתה בתקנות מיוחדות של משרד המשפטים, בתי המשפט ממשיכים לדון בבקשות דחופות, לרבות פתיחתם של הליכי חללות פירעון נגד גופים שנקלעו למשבר. משכך, לא יהיה בהשבתה זו כדי לחסום פעולות משפטיות נגד העסק במידת הצורך.

אשר על כן, טרם ניסוח הודעה בנוגע לעמידה או אי עמידה בהתחייבויות ולאור ההשלכות שעשויות להיות להודעה מסוג זה, אנו ממליצים לקבל ייעוץ משפטי מקדים ממשרדנו, בנוגע להשלכות המשפטיות אפשריות של הודעה מסוג זה ופרטיה.

הגנה אישית לדירקטור או מנכ"ל מול טענות נושים לאחריות כתוצאה מקריסת העסק

כאמור, עסקים רבים נפגעים מהמשבר הכלכלי הפוקד את המשק, באופן המטיל ספק ממשי בהמשך קיומם ו/או עמידה בהתחייבויותיהם השוטפות ופירעון חובותיהם לספקים. חוסר הוודאות בנוגע לעסק עצמו מעלה דילמות רבות באיזה אופן להמשיך ולהתנהל מול ספקים/לקוחות ונטילת התחייבויות חדשות מצד העסק, הגם שלא ברור באיזה מידה יוכל העסק לעמוד באלה.

חשוב לזכור, כי חוק חללות פירעון ושיקום כלכלי, אשר נכנס לתוקפו בחודש ספטמבר האחרון, מטיל חובה ואחריות **אישית** על דירקטור ו/או מנכ"ל של תאגיד, אשר מודע לכך שהתאגיד מצוי הלכה למעשה במצב של "חללות פירעון", לפעול ב"אמצעים סבירים" (כהגדרת החוק) לצמצום היקף חללות הפירעון ופגיעה בנושים.

בהתאם להגדרת החוק, "חללות פירעון" של תאגיד משמעה לא רק סיטואציה שבה אין באפשרותו של התאגיד לעמוד בהתחייבויותיו בעת זו, אלא גם סיטואציה שבה התאגיד צפוי שלא לעמוד בהתחייבויותיו **בעתיד**. המדובר בהגדרה "חמקמקה" הדורשת לא רק בדיקה כלכלית-חשבונאית, אלא גם התייעצות משפטית מתאימה, בהתאם לשורה של קריטריונים שנקבעו בהוראות החוק ובפסיקה.

אחריותם האישית של הדירקטור ו/או המנכ"ל היא הן כלפי התאגיד עצמו והן ביחס לנזקים שיגרמו לנושי התאגיד (ספקים או מלווים) בשל קריסתו הצפויה של התאגיד (כגון, אספקת סחורה מבלי שתתקבל התמורה המשולמת בתנאי שוטף או העמדת אשראי).

חשוב להדגיש, כי החבות האישית המוטלת איננה מוגבלת רק למקרה שבו הוכחה **ידיעה בפועל** של הדירקטור ו/או המנכ"ל בדבר חללות פירעון של התאגיד, אלא גם במקרים שבהם **היה על הדירקטור ו/או המנכ"ל לדעת** על קיום חללות הפירעון.

בכל הנוגע ל"אמצעים סבירים" שבהם הדירקטור ו/או המנכ"ל נדרש לנקוט בהתאם להוראות החוק, מוצגות בחוק מספר חלופות אפשריות. ככל שינקוט בחלופות אלה הדירקטור ו/או המנכ"ל, תעמוד לו הגנה טובה כנגד טענות לחבות ו/או אחריות. בין חלופות אלה מצויה האפשרות לקבלת סיוע וחוות דעת מקצועית **מגורמים המתמחים בשיקום תאגידים**. חלופה נוספת כוללת ניהול משא ומתן עם נושי התאגיד כדי להגיע עמם להסדר חוב, שיאפשר עמידה בהתחייבויותיהם.

גם בעניין זה, משרדנו מעניק ייעוץ משפטי מקצועי וכן ליווי משפטי בסיטואציות שבהן קיים חשש להיקלעותו של העסק לחללות פירעון ולצורך ניהול משא ומתן עם נושי התאגיד, לצורך גיבוש הסדר. משרדנו מציע שורה של פתרונות מקצועיים נדרשים בשיתוף כלכלנים ורואי חשבון המתמחים בשיקום תאגידים ועונים להגדרת החוק.

אנו זמינים לכל שאלה וכל התייעצות.

האמור במסמך זה הוא מידע כללי בלבד ואינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין לעשות בו כל שימוש אחר

עו"ד עידן מילר
054-6882517

עו"ד עמית לדרמן
054-8001160